

naaedes saa nær til Enighed, som det vel overhovedet under vore ret splittede politiske Forhold kan tænkes, idet det blev vedtaget enstemmigt i Folketinget med 79 Stemmer. Der var vel nogle, som undlod at stemme, men der var ingen, der stemte imod. Naar man en Gang er kommen saa vidt efter møjsommelige Forhandlinger, synes jeg, at man skal holde fast ved en saadan opnaaet Enighed, selv om der kunde være et og andet, man kunde have at indvende mod Enkelthederne, og jeg maa indrømme, at jeg hører til dem, som, naar jeg stod ganske frit, i og for sig vilde foretrække et mindre Tal, at blive ved det bestaaende Medlemstal, som jeg finder fuldt tilfredsstillende. Men vi gik ind paa dette Kompromis og tilfreds-stillede derved modstaaende Anskuelser til Gengæld for, at vi fik Indrømmelser fra andre, og ved dette Kompromis bør vi efter min Mening blive staaende.

Det er heller ikke afgørende Indvendinger, der ere rejste derimod. Det ærede 1ste Medlem for 1ste Kreds (Matzen) bekæmpede stærkt Bestemmelsen om, at der skal tages Hensyn til Befolkningstætheden og Vælgertallet. Jeg kan spare mig videre Udvikling af dette, idet jeg ganske kan henholde mig til, hvad det ærede 1ste Medlem for 7de Kreds (Madsen-Mygdal) saa udførlig udviklede derom. Jeg synes, at det baade ifølge vor Lovgivningspraksis og efter selve Sagens Natur er aldeles rimeligt, at der tages et saadant Hensyn, og derfor heller ikke mere end rimeligt, at man udtaler det i Grundloven. Jeg tror dog, at man i Realiteten altid vil tage dette Hensyn. En lignende Bemærkning kan jeg rette til det ærede 3die Medlem for 6te Kreds (J. Pedersen), som ankede over Bestemmelsen om, at Kredse skulle være omtrent lige store, dog med dette væsentlige Forbehold, der her er taget. Ja, dertil kan jeg ogsaa sige, at enten det staar i Grundloven eller ikke, vil man ved enhver Valgkredsoplægning være nødt til at tage dette Hensyn. Man vil være nødt til at tage den omtrentlige Ligestorhed som den hovedsagelige Rettesnor og kun afvige derfra, for saa vidt som der findes en fyldestgørende Begrundelse deraf i Henseende netop til Befolkningstætheden og Vælgertallet. Jeg tror, at man i saa Hen-

seende har været særdeles lykkelig med Kompromisset, idet man netop har fundet Udtryk for det Hensyn, som Lovgivningsmagten af sig selv altid vilde tage, hver Gang den kom til en Omlægning af Valgkredsene. Det ærede 1ste Medlem for 1ste Kreds (Matzen) ønskede Forholdstalsvalg, og jeg forstaar det overordentlig godt, jeg sympatiserer selv dermed. Jeg vil nødig ind paa en almindelig, principiel Drøftelse af dette Spørgsmaal. Jeg tror, at det er ganske ufrugtbart, naar det fra saa godt som alle Sider indrømmes, at det er en politisk Umulighed i Øjeblikket at faa det gennemført, og det tror jeg aldeles sikkert, at alle maa være enige om. Hvordan vi ville stille os til Forholdstalsvalg, naar vi en Gang skulle til en almindelig Forfatningsrevision, det er sin Sag, men at vi ikke ensidig, naar vi ikke kunne faa Folketinget med, kunne ændre Valgmaaden til Folketinget i Favør af Mindretallet, uden at der samtidig finder nogen Ændring Sted af Landstingets Sammensætning, tror jeg er saa utvivlsomt, at det er heldigst og mest økonomisk med Tiden at spare sig en Drøftelse deraf. Jeg skal for øvrigt til det ærede 1ste Medlem for 1ste Kreds bemærke, at vel fastholdt hans Meningsfæller i Folketinget i Princippet Forholdstalsvalgmaaden, men ved Afstemningen fastholdt de den jo ikke, idet de ikke gik imod det, der blev vedtaget, og naar det ærede Medlem særlig henviste til den Forurettelse, der skulde ligge for Byerne heri — og her maa da i første Række tænkes paa København —, kan jeg ikke undlade at erindre om, at den Vinter, da dette Forslag sidst var til Behandling i Folketinget, fremkom der fra Københavns Kommunalbestyrelse en Udtalelse, som var i høj Grad i Favør af det Grundlovsforslag, som i Dag er til Behandling her i Tinget. Der siges i denne Henvendelse af 14. Marts 1906: „I Betragtning af, at den nuværende Fordeling af Folketingsvalgkredsene indeholder en stor og stadig voksende Uret mod Hovedstaden og hele Bybefolkningen, hvorved dennes berettigede Indflydelse paa Lovgivning og Statsstyrelse i høj Grad forringes, har Københavns Kommunalbestyrelse vedtaget at henvende sig til Regering og Rigsdag med Andragende om, at det af Folketinget ved-